

Uttanríkis- og mentamálaráðið

Dagfesting: 18.juli 2022
Mál nr.:
Málsviðgjört: AH/KJ
Ummælistíð: 20.juli til
10.august
Eftirkannað: Lógartænastan
dagfestir

Uppskot til

Kunngerð

um

útbúgvingar innan maskin og framleiðslu

Við heimild í § 4, stk.1, § 8, stk. 3, § 14, stk. 1 og 2, § 17, stk. 2 og § 18, stk. 1 og 2 í lögtingslóg nr. 94 frá 29. desember 1998 um yrkisútbúgvingar, sum seinast broytt við lögtingslóg nr. 29 frá 30. apríl 2015 verður ásett:

Kapittul 1 **Um útbúgvingina**

§ 1. Í útbúgvingini til metal fær næmingurinn gjøgnum skúlagongd og verkliga læru vitan og førleikar innan hesi kjarnaøki:

- 1) Grundleggjandi smiðju- og maskinarbeiði. Næmingurinn fær eina grundleggjandi verkliga og ástøðiliga vitan, sum ger hann føran at virka sum handverkari í øllum smiðjuverkstøðum innan jarn og metal.
- 2) Serøki. Í seinra parti av lærutíðini skal næmingurinn útbúgva seg innan eina

ávísa sergrein, sum er rættað til ávísa framleiðslu innan metalídnaðin.

- 3) Almenn vitan. Gjøgnum lærutíðina skal næmingurinn fáa ta vitan í almennum lærugreinum, sum til eina og hvørja tíð er ásett av myndugleikanum.
- 4) Ráðlegging. Samskipa og útinna arbeiðið í samstarvi við onnur yrki á arbeiðsplássinum, og útinna arbeiðið við virðing fyri umhvørvi og trygd á arbeiðsplássinum.
- 5) Vallærugrein. Næmingurinn skal hava móguleika til at útbúgva seg betur ein ávísan veg, verkligt og ástøðiligt.

§ 2. Lærlingurinn skal røkka teimum ásettu útbúgvingarmálunum innan eina av sergreinum í útbúgvingini.

Stk. 2. Útbúgvingin kann enda við hesum sergreinum:

- 1) Maskinsmiður

- 2) Fínstálsmiður
- 3) Rustfríur fínstálsmiður
- 4) Rørsmiður
- 5) Rør- og blikksmiður
- 6) Sveisari

Kapittul 2

Útbúgvingartíð, bygnaður og innihald

§ 3. Útbúgvingin tekur 4 ár, sveisari tó 2 ár og 6 mánaðir.

Stk. 2. Útbúgvingin er lutað sundur í verkliga læru á góðkendum læruplássu og skúlagongd.

§ 4. Skúlagongdin innan sergreinarnar maskinsmiður, fínstálsmiður og rustfríur fínstálsmiður er 55 vikur, íroknað sveinaroyndarskeið. Skúlagongdin, íroknað sveinaroyndarskeið, er 35 vikur fyri sveisarar, 55 vikur fyri rørsmiðir og 60 vikur fyri rør- og blikksmiðir.

Stk. 2. Skúlagongdin fyri sergreinarnar maskinsmiður, fínstálsmiður og rustfríur fínstálsmiður verður skipað soleiðis:

- 1) 1. skúlaskeið, 2. skúlaskeið, 3. skúlaskeið og 4. skúlaskeið 50 vikur tilsamans, og
- 2) sveinaroyndarskeið, 5 vikur.

Stk. 3. Skúlagongdin fyri sergreinina rørsmiður verður skipað soleiðis:

- 1) 1. skúlaskeið, 2. skúlaskeið, 3. skúlaskeið og 4. skúlaskeið 50 vikur tilsamans, og
- 2) sveinaroyndarskeið, 5 vikur.

Stk. 4. Skúlagongdin fyri sergreinina rør- og blikksmiður verður skipað soleiðis:

- 1) 1. skúlaskeið, 2. skúlaskeið, 3. skúlaskeið og 4. skúlaskeið 50 vikur tilsamans,
- 2) sveinaroyndarskeið 5 vikur innan rørsmið, og
- 3) sveinaroyndarskeið 5 vikur innan blikksmið.

Stk. 5. Skúlagongdin í 1.-4. skúlaskeiði fevnir um almennar lærugreinir, yrkislærugreinir og vallærugreinir. Skemalagda undirvísingartíðin er til samans 1350 klokkutímar.

§ 5. Næmingurin skal hava 5 almennar lærugreinir. Almennu lærugreinirnar verða lagdar til rættis á hesum stigum og við hesum klokkutímatali:

- 1) Alisfrøði E, 54 klokkutímar.
- 2) Enskt E, 54 klokkutímar.
- 3) Føroyskt E, 54 klokkutímar.
- 4) Støddfrøði E, 54 klokkutímar.
- 5) Vallærugrein E, 54 klokkutímar.

Stk. 2. Skemalagda tímatalið til almennu lærugreinirnar er til samans 270 klokkutímar, harav 54 klokkutímar eru til eina vallærugrein, sum skúlin bjóðar út.

Stk. 3. Innihald og førleikamál í almennum lærugreinum verður lýst í námsætlanum fyri lærugreinirnar.

§ 6. Skemalagda tímatalið til yrkislærugreinir innan sergreinirnar: fínstálsmiður, rustfríur fínstálsmiður, rør- og blikksmiður og sveisari eru til samans 936 klokkutímar við hesum lærugreinum:

- 1) Arbejðsumhvørvið.
- 2) Blikkarbeiði.
- 3) CAD tekniforrit.
- 4) Fyrstahjálp og brandskeið.
- 5) Kunningartøkni.
- 6) Maskinástøði.
- 7) Maskinarbeiði.
- 8) Rørarbeiði.
- 9) Smiðjuarbeiði.
- 10) Smiðjuástøði.
- 11) Tekning.
- 12) Tilfarlæra.
- 13) Sveising.
- 14) orka.

Stk. 2. Innihald og førleikamál í yrkislærugreinum verður lýst í námsætlanum fyri lærugreinirnar.

§ 7. Skemalagda tímatalið til yrkislærugreinir innan sergreinina maskinsmiður er til samans 936 klokkutímar við hesum lærugreinum:

- 1) Arbejðsumhvørvi.
- 2) Amboðslæra.
- 3) CAD tekniforrit.
- 4) CNC tøkni.
- 5) Fyrstahjálp og brandskeið.
- 6) Maskinástøði.

- 7) Montasja.
- 8) Smiðjuarbeiði.
- 9) Smiðjuástøði.
- 10) Spóntakandi arbeiði.
- 11) Stýringstøkni.
- 12) Sveising.
- 13) Tekning.
- 14) Tilfarlæra.

Stk. 2. Innihald og førleikamál í yrkislærugreinum verður lýst í námsætlanum fyri lærugreinirnar.

§ 8. Skemalagda tímatalið til vallærugreinir, ið eru yrkislærugreinir, er til samans 90 klokkuármar.

Stk. 2. Innihald og førleikamál í vallærugreinum, ið eru yrkislærugreinir, verður lýst í námsætlanum fyri lærugreinirnar.

§ 9. Fyri hvørt skúlaskeið skipar skúlin fyri eftirmeting í yrkislærugreinunum. Til hetta eru settir av tilsamans 54 klokkuármar.

Stk. 2. Eftirmetingin verður lýst í námsskipan fyri útbúgvingina ella í námsætlanini fyri einstøku lærugreinina.

§ 10. Innihaldið í verkligu læruni verður lýst í námsskipanini fyri útbúgvingina.

Kapittul 3

Førleikamál við útbúgvingarlok

§ 11. Førleikarnir, ið næmingurin skal hava ognuð sær við útbúgvingarlok, eru innan hesi øki:

- 1) Ástøði. Grundleggjandi teoretisk vitan, sum styðjar undir verkligt arbeiðið.
- 2) Tilfarlæra. Grundleggjandi vitan um ymisk sløg av stáli, rustfrítt stál, aluminium kopar, bronsa, nylon v.m.
- 3) Amboð og Maskinur. Góða vitan um hondamboð og maskinur.
- 4) Uppmerking. Máting, mátiamboð og uppmerking. Góðskutrygging.
- 5) Tilskering og tilevning. Mekanisk og termisk skering, dreying og fresing, sveising og lodding v.m.
- 6) Keldur. At finna t.d. galdandi normar á skrift ella teldu.

- 7) Tekning. Faktekning við hond og við teldu.
- 8) Umhvørvi og persónlig trygd. Rudding og trygd eftir reglum. Fakligar reglur, brand og fyrstahjálp.
- 9) Skjalføring. Frágreiðing. Kundatænasta.
- 10) Verk. Grundleggjandi hegning sum breiður smiður.

Sergreinir

§ 12. Næmingur skal við útbúgvingarlok hava ognuð sær førleikar í sergreinum innan maskinsmið, fínstálsmið, rustfrían fínstálsmið, rørsmið, rør- og blikksmið og sveisara.

§ 13. Førleikarnir til sergreinina maskinsmiður eru hesir:

- 1) at samskifta og samstarva fakligt í fyrirkuni,
- 2) at arbeiða við góðsku í huga og hava kunnleika til góðskustýringarskipanir,
- 3) at sýna hugflog í arbeiði sínum við konstruktión og framleiðslu innan yrkisøkini í útbúgving sínari,
- 4) at vera tilvitaður um heilsu, trygd og umhvørvið, HTU í arbeiðsuppgávum í útbúgving sínari,
- 5) at leggja til rættis og framleiða lutir á hondstýrdum spóntakandi maskinum,
- 6) at gera arbeiðstekningar við støði í CAD tekniforritum,
- 7) at útinna uppbygging, forritan, feilfinnan og umvæling av einføldum stýringartekniskum skipanum,
- 8) at duga at velja røtt amboð og rætta dátugrundarlagið í sambandi við framleiðsluuppgávur,
- 9) at eftirkanna mát og skjálprógva útintar uppgávur,
- 10) at stilla og viðlíkahalda arbeiðs- og mátiamboð,
- 11) at rætta, stilla og viðlíkahalda maskinur,
- 12) at nýta CNC programmur sambært tekningum,
- 13) at sýna góðskutilvitan, tá uppgávur verða útintar. Hesin førleiki fevnir um

- mál- og aðra góðskumáting við nýtslu av skjótilæru og mikrometurmátiamboðum í mun til ásettar standardir,
- 14) at samskifta og gera avtalur við viðskiftafólk grundað á vitan um kundarøkt,
 - 15) at skilliga samskifta um arbeiðsstøðuna á fremmandamáli,
 - 16) at viðlíkahalda, montera og demontera høvuðspartarnir av einum motori og útinna einfaldar umvælingar- og viðlíkahaldsuppgávur av rørskipanum, pumpum, ventilum og øðrum mekaniskum og tekniskum skipanum,
 - 17) at brúka KT í sambandi við dagligu arbeiðsuppgávnar. Eitt nú at leita eftir viðkomandi tekniskum og fakligum upplýsingum,
 - 18) at leggja til rættis og gera minni konstruktiónir av plátu, røri og stálprofilum í einari framleiðslu-, umvælingar- og viðlíkahaldstilgongd, og
 - 19) at útinna samansetingarhættir í eini framleiðslutilgongd samsvarandi galdandi standardum, íroknað mekanisk og termisk skering, sveising og lodding við meira.

§ 14. Førleikarnir til sergreinina fínstálsmiður eru hesir:

- 1) at leggja til rættis og gera minni skap í plátu-, rør- og stálprofilum í eini samlaðari framleiðslu-, umvælingar- og viðlíkahaldstilgongd,
- 2) at leggja til rættis og gera einfaldar uppgávur við hondstýrdum og maskinellum arbeiðshættum,
- 3) at gera tilskeringar og evna til rættar-, skráar- og heildarskurð í plátur, rør og tvørskurðir til galdandi standardir,
- 4) at fremja samlingar í eini framleiðsluætlan í mun til galdandi standardir,
- 5) at montera og demontera lutir, maskinur og installatióinir,
- 6) at viðlíkahalda framleiðslutól,
- 7) at gera eftirlitsmátingar í mun til givnar standardir,

- 8) at yvirflatu- og eftirviðgera metall og annað tilfar í eini framleiðslu- og umvælingarstöðu við atliti at góðsku og galdandi standardum,
- 9) at leggja til rættis og gera samansettar uppgávur, til hetta hoyrir eisini forritan og brúk av CNC stýrdum maskinum, og
- 10) at velja og fremja eignaðar arbeiðshættir til at skera og forma skurð í plátur, rør og tvørskurðir við atliti at galdandi standardum.

§ 15. Førleikarnir til sergreinina rustfríur fínstálsmiður eru hesir:

- 1) at leggja til rættis og gera minni skap í plátu-, rør- og stálprofilum í eini samlaðari framleiðslu-, umvælingar- og viðlíkahaldstilgongd,
- 2) at leggja til rættis og gera einfaldar uppgávur við hondstýrdum og maskinellum arbeiðshættum,
- 3) at gera tilskeringar, og evna til rættar-, skráar- og heildarskurð í plátur, rør og tvørskurðir til galdandi standardir,
- 4) at fremja samlingar í eini framleiðsluætlan í mun til galdandi standardir,
- 5) at montera og demontera lutir, maskinur og installatióinir,
- 6) at viðlíkahalda framleiðslutól,
- 7) at gera eftirlitsmátingar í mun til givnar standardir,
- 8) at leggja til rættis og gera samansettar framleiðslu uppgávur í rustfríðum stáli, til hetta hoyrir eisini CAD forritan og brúk av CNC stýrdum maskinum,
- 9) at velja út og fremja eignaðar arbeiðshættir til at skera og forma skurð í plátur, rør og tvørskurðir við atliti at galdandi standardum,
- 10) at velja út og fremja eignaðar samankomingarhættir av rustfríum tilfari,
- 11) at leggja til rættis og fremja samansetingar av forgreiningum og bukkingum í rørum í rustföstum stáli í mun til galdandi standardir, og

- 12) at velja út eignaðar eftirviðgerðir og fremja yvirflatu og eftirviðgerð av rustföstum stáltilfari í mun til galdandi standardir.

§ 16. Førleikarnir til sergreinina rørsmiður eru hesir:

- 1) at gera alt vanligt innleggingararbeiði innan hita, vatn og sanitet í bústaðar- og vinnubygningum við atliti at galdandi normum, arbeiðshættum og mannagongdum,
- 2) at seta upp og innstilla hvs stýringarskipanir og veita kundavegleiðing um brúk,
- 3) at nýta brúkara- og innleggingarvegleiðingar.
- 4) At fremja samankomingar við sveising, lodding, gevind og pressfittings.
- 5) at gera hvs innleggingar, umframt at uppseta, umvæla og geva tænastu til oljuketlar og varandi orkuinstallatiónir.
- 6) at gera tunnplátu samankomingar við sveising úr aluminium, stáli og rustfastum tilfari,
- 7) at gera lodding, nitting, falsing v.m.
- 8) at tekna og gera útfellingar úr plátum,

§ 17. Førleikarnir til sergreinina rør- og blikksmiður eru hesir:

- 1) at gera alt vanligt innleggingararbeiði innan hita, vatn og sanitet í bústaðar- og vinnubygningum við atliti at galdandi normum, arbeiðshættum og mannagongdum,
- 2) at seta upp og innstilla hvs stýringarskipanir og veita kundavegleiðing um brúk,
- 3) at nýta brúkara- og innleggingarvegleiðingar.
- 4) At fremja samankomingar við sveising, lodding, gevind og pressfittings.
- 5) at gera hvs innleggingar, umframt at uppseta, umvæla og geva tænastu til

oljuketlar og varandi orkuinstallatiónir.

- 6) at gera tunnplátu samankomingar við sveising úr aluminium, stáli og rustfastum tilfari,
- 7) at gera lodding, nitting, falsing v.m.
- 8) at tekna og gera útfellingar úr plátum,
- 9) at taka mát og framleiða minni skap í plátu,- rør,- og stálprofilum, umframt allar vanligar inndekningar innan yrkið.
- 10) at taka mát og gera ventilatiónslutir,
- 11) at duga siðbundið og grundleggjandi handverk innan blikksmiðuyrkið, og
- 12) at duga kappabjálving.

§ 18. Førleikarnir til sergreinina sveisari eru hesir:

- 1) at gera tilskeringar og evna til rættar-, skráar- og heildarskurð í plátur, rør og tvørskurðir við atliti at galdandi standardum,
- 2) at leggja til rættis og gera einfaldar framleiðsluuppgávur, manuelt eins væl og við maskinum,
- 3) at leggja til rættis og gera skap í plátu-, rør- og stáltvørskurðum,
- 4) at velja út og viðgera tilfar eftir krøvum og endamáli,
- 5) at gera samankomingarhættir í mun til galdandi krøv,
- 6) at viðlíkahalda amboð,
- 7) at yvirflatu- og eftirviðgera metall og annað tilfar við atliti at dygd, normum og krøvum,
- 8) at kunna leggja til rættis samansettar sveisi uppgávur, og
- 9) at velja út og gera samansettar sveisihættir.

Kapittul 4

Sveinaroynd innan sergreinina maskinsmið

§ 19. Eftir skúlaskeiðini skipar skúlin fyri einum sveinaroyndarskeiði, ið varir 5 vikur.

Stk. 2. Fyri at innskriva seg til sveinaroyndarskeiðið skal lærlingurin hava staðið øll skúlaskeiðini frammanundan

sbrt. kunngerð um felags reglur fyri yrkisútbúgvingar og hava góðkendan lærusáttmála.

Stk. 3. ^D Sveinaroyndarskeiðið fevnir um tveir høvuðslutir:

- 1) 72 klokkutímar, lutvíst til undirvísing og lutvíst til fyrireiking av sveinaroyndini, og
- 2) sveinaroynd, ið fevnir um ein ástøðiligan part og ein verkligan part, sum taka støði í førleikamálunum fyri útbúgvingina.

§ 20. Ástøðiligi parturin av sveinaroyndini er ein samansett roynd innan yrkislærugreinirnar. Lærlingurin fær 120 minuttir til at svara spurningunum.

Stk. 2. Fyri ástøðiliga partin av sveinaroyndini geva lærarin og báðir metingardómararnir eitt felags próvtal.

Stk. 3. Fyri at standa ástøðiliga partin av sveinaroyndini skal næmingurin í minsta lagi hava fingið próvtalið 02.

§ 21. Verkligi parturin av sveinaroyndini fevnir um dreying, fresing og handverk.

Stk. 2. Tann verkliga uppgávan verður annaðhvørt gjörd einsæris ella í bólki.

Stk. 3. Næmingurin ella bólkurin fær 45 klokkutímar til verkligu uppgávarnar og 20 minuttir til framløguna.

Stk. 4. Fyri verkliga partin av sveinaroyndini geva lærarin og báðir metingardómararnir eitt felags próvtal.

Stk. 5. Fyri at standa verkliga partin av sveinaroyndini skal næmingurin í minsta lagi hava fingið próvtalið 02.

§ 22. Endaliga sveinaroyndarpróvtalið verður roknað sum eitt vektað miðdaltal av próvtalinum fyri ástøðiliga partin og próvtalinum fyri verkliga partin av sveinaroyndini. Próvtalið fyri ástøðiliga partin skal vektast við $\frac{1}{4}$, og próvtalið fyri verkliga partin vektast við $\frac{3}{4}$.

§ 23. Við lokna útbúgving fær næmingurin útflyggjað sveinabræv, sum vátan fyri, at hann hevur fingið førleikar innan útbúgvingina.

Kapittul 5

Sveinaroynd innan sergreinirnar fínstálsmiður, rustfríur fínstálsmiður, rørsmiður, rør- og blikksmiður og sveisari

§ 24. Eftir skúlaskeiðini skipar skúlin fyri einum sveinaroyndarskeiði, ið varir 5 vikur fyri rørsmið, fínstálsmið, rustfrían fínstálsmið og sveisara.

Sveinaroyndarskeiðið fyri rør- og blikksmið varir 10 vikur.

Stk. 2. Fyri at innskriava seg til sveinaroyndarskeiðið skal lærlingurin hava staðið skúlaskeiðini frammanundan sbrt. Kunngerð um felags reglur fyri yrkisútbúgvingar og hava góðkendan lærusáttmála.

Stk. 3. Sveinaroyndarskeiðið fevnir um tveir høvuðslutir:

- 1) Lutvíst undirvísing í yrkislærugreinum og lutvíst fyrireiking av sveinaroyndini.
- 2) sveinaroynd, ið fevnir um ein ástøðiligan part, eina tekniroynd, útfelling, og ein verkligan part, sum taka støði í førleikamálunum í útbúgvingini.

§ 25. Ástøðiligi parturin av sveinaroyndini fevnir um eina roynd við spurningum, ið er 2 klokkutímar og eina tekniroynd av eini útfelling, ið er 3 klokkutímar.

Stk. 2. Fyri ástøðiliga partin av sveinaroyndini geva lærarin og báðir metingardómararnir eitt felags próvtal.

Stk. 3. Fyri at standa ástøðiliga partin av sveinaroyndini skal næmingurin í minsta lagi hava fingið próvtalið 02.

§ 26. Verkligi parturin av sveinaroyndini fevnir um eina handaliga uppgávu, ið er:

- 1) Fyri fínstálsmið, rustfrían fínstálsmið og sveisara: 51 klokkutímar.
- 2) Fyri rørsmiðir: 51 klokkutímar.
- 3) Fyri og rør- og blikksmiðir: Tvær ferðir 51 klokkutímar.

Stk. 2. Fyri verkliga partin av sveinaroyndini geva lærarin og báðir metingardómararnir eitt felags próvtal.

Stk. 3. Fyri at standa verkliga partin av sveinaroyndini skal næmingurin í minsta lagi hava fingið próvtalið 02.

§ 27. Endaliga próvtalið fyri ástøðiliga og tekniroyndina telur $\frac{1}{4}$ av sveinaroyndini, og tann verkligi parturin telur $\frac{3}{4}$ av sveinaroyndini.

§ 28. Við lokna útbúgving fær næmingurin útflyggjað sveinabræv, sum váttan fyri, at hann hevur fingið førleikar innan útbúgvingina.

Kapittul 6

Gildiskoma

§ 29. Henda kunngerð kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd, og er galdandi fyri næmingar, sum byrja í skipanini skúlaárið 2022/2023 ella seinni.

Samstundis fer hin kunngerðin úr gildi.

Uttanríkis- og mentamálaráðið, dagfesting

Jenia av Rana
landstýrismaður

/ Poul Geert Hansen